

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO RY.
Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri ry.
Martinkatu 5, 20810 Turku
Puh. (02) 235 5255, 040-3725301
E-mail: sllturku@netti.fi
<http://www.sll.fi/varsinais-suomi/>

VARSINAIS-SUOMEN LUONNONSUOJELUPIIRIN TOIMINTASUUNNITELMA VUONNA 2009

JÄRJESTÖTOIMINTA

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiriin kuuluu 15 paikallisyhdistystä, suurimmat Turussa ja Salossa. Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri ry:n edeltäjä Varsinais-Suomen luonnonsuojeluyhdistys ry. on perustettu 26.3.1969, joten piiri viettää 40-vuotisjuhlia.

Maksaneita jäseniä on 3095 (1.10.2008). Jäsenmäärä on noussut hieman jo kolmen vuoden ajan, pääasiassa kannatusjäsenkampanjan seurauksena. Myös muuta jäsenvärväystä on tehostettu. Jäsenmäärän kasvattamiseen pyritään tiedotuksen, retkien ja yleisötilaisuuksien avulla. Huomiota kiinnitetään erityisesti perinteiseen luonnonsuojelutyöhön ja luontoharrastustoiminnan tukemiseen Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiirin 40-vuotisjuhlavuoden merkeissä.

Piirin toiminnasta vastaavat piirihallitus, joka kokoontuu kymmenkunta kertaa vuodessa, työvaliokunta sekä liiton aluepäällikkö Hannu Klemola. Vuoden 2009 alusta alkaen Klemola jää vuorotteluvapaalle, joka kestää ainakin syksyyn asti. Liitto palkkaa hänelle vuorottelusijaisen. Aluepäällikkö toimii valtakunnallisten Löydä Luonto Läheltäsi ja Matkalla maisemaan -hankkeiden esimiehenä. Toimistoon on sijoitettu myös liiton retkikoordinaattori Sinikka Kunttu. Juhlatoimikuntaan kuuluvat Markku Lappalainen, Emma Kosonen ja Helena Särkijärvi.

Piiri pyrkii saamaan Suomen luonnonsuojeluliiton syysvaltuuston koolle Turkuun, jossa virallisten kokousasioiden lisäksi esillä olisi Saaristomeri ja sen luonto.

Luonnonsuojelupiirin ja Turun luonnonsuojeluyhdistyksen syksyllä 2008 osin remontoituidut toimitilat sijaitsevat Luonnonsuojelukeskuksessa Martinkatu 5:ssä, jossa yhdistysten hallitukset ja työryhmät kokoontuvat. Tiloissa järjestetään jäsen- ja kerhotapaamisia, koulutustilaisuuksia ja näyttelyjä. Tiloja käyttävät myös Turun lintutieteellinen yhdistys, Luonto-Liiton Varsinais-Suomen piiri, Turun sieniseura sekä Turun seudun luonnonvalokuvaajat. Keskuksessa sijaitsevat luonnonsuojelupiirin kirjasto ja arkistot. Toimistosta jaetaan luonnonsuojeluliiton ja -piirin sekä yhdistysten, muiden ympäristöjärjestöjen, viranomaisten, kuntien ym. materiaalia. Perinnemaisemien hoidossa käytettävien niittovälineiden ja työkalujen varasto sijaitsee Turun kaupungin tiloissa Ruissalossa.

Piiri tarjoaa opiskelijoille ja vastavalmistuneille lyhytaikaisia harjoittelutilaisuuksia Luonnonsuojelukeskuksessa. Piiri aktivoi yhdistyksiä ja käynnistää tarvittaessa neuvotteluja yhdistysten rajojen tarkistuksista. Toimintansa lopettaneiden yhdistysten varat pyritään ohjaamaan piirin muiden

yhdistysten käyttöön. Hallitus myöntää yhdistyksille projektiavustuksia. Ympäristöpalkinto myönnetään vuosittain taholle, joka on edistänyt merkittävästi luonnon- tai ympäristönsuojelua piirin toimialueella.

Jäsenmaksutulojen lisäksi piiri saa taloudellista tukea Turun kaupungilta. Yhteistyösopimuksien mukaisesti piiri saa rahoitusta myös Lounais-Suomen ympäristökeskukselta. Liiton yritysysteistyö Valtion rautateiden (perinnemaisemahanke) ja Tapiolan (Löydä Luonto Läheltäsi -hanke) kanssa tuo rahaa myös piireissä tapahtuvaan toimintaan. Omaa varainhankintaa lisätään mahdollisuuksien mukaan.

Piiri osallistuu valtakunnallisten teemapäivien viettoon, mm. pohjoismaiseen Luonnonkukkapäivään.

TIEDOTUS, VALISTUS, KOULUTUS

Luonnonsuojelupiirin kotisivuilla kerrotaan piirin, yhdistysten ja muiden luontoalan toimijoiden tapahtumista ja toiminnasta. Sivuilla on myös luontokuvia ja luontolinkkejä. Sivuja päivitetään säännöllisesti ja kuvamateriaalia täydennetään jatkuvasti. Päätöksistä tiedotetaan mm. yhdistyksille ja yhteistyötahoille piirin sähköisessä uutiskirjeessä. Piirin logo on esillä kaikessa tiedotuksessa.

Piirin ja yhdistysten tapahtumista kerrotaan entistä järjestelmällisemmin, mikä edellyttää sitä, että yhdistykset tiedottavat omasta toiminnastaan myös piirille. Paikallisia aiheita sekä piirin hankkeita, kuten yleisökyselyjen tuloksia, esitellään mm. Luonnonsuojelija-lehdessä. Piiri rohkaisee ja avustaa yhdistyksiä tiedottamaan toiminnastaan. Eri ikäryhmille suunnattuja ympäristökasvatustapahtumia pyritään järjestämään osana ympäristökasvatusverkosto Haavin ja paikallisyhdistysten toimintaa. Piiri järjestää juhlavuotensa luonnonharrastusteemaan liittyen mm. esitelmiä ja retkiä heinäsirkoista ja hepokateista, sienistä ja käävistä, puista sekä talvisista eläinten jäljistä. Piirin jäsenillässä esitellään myös Siemenpuusäätiön toimintaa kehitysmaiden ympäristön hyväksi. Kesällä järjestetään suuri yleisökysely myöhemmin ideoitavasta lajista tai luonnonilmiöstä.

Luonnonsuojelun painoarvon lisääminen edellyttää jäsenmäärän kasvattamista ja tehokasta tiedotus- ja valistustoimintaa. Piirin ajankohtaiseen näkyvyyteen panostetaan. Alueellisista ympäristöasioista, tapahtumista sekä kannanotoista tiedotetaan näkyvästi.

Luonnonsuojelukeskuksessa järjestetään vaihtuvia näyttelyitä. Vuoden 2009 aikana yksi näyttelyteema on piirin juhlavuosi. Yhteistyötä Turun luonnonvalokuvaajien kanssa jatketaan. Mikäli sopivaa sponsorirahoitusta löytyy, toimistotilaa järjestellään niin, että se toimii entistä paremmin näyttelytilana.

Luonnonsuojelupiiri kannustaa jäseniään hankkimaan Suomen Luonto -lehdelle lisää tilaajia. Lehti sopii mainiosti esimerkiksi yritysten pr-lahjaksi. Lehden mainosnumeroita jaetaan paikkoihin, joissa se tavoittaa uutta yleisöä, kuten terveydenhoitopalveluita tarjoavien yritysten odotushuoneisiin ja retkeilyvälinemyymälöihin.

Piirin jäsenjulkaisu Sammakkirja ilmestyy keväällä. Kirja postitetaan kaikille piirin jäsenille. Lisäksi kirja tulee kustantajan kautta julkiseen myyntiin kautta maan.

LUONNONSUOJELU JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

Luonnonsuojelupiirin yleisökyselynä 2003 aloitettu lepakkoprojekti jatkuu yhteistyössä Turun lepakkokerhon kanssa mm. seurantatutkimuksina, joiden tulokset ovat piirin käytettävissä kaavoitukseen liittyvien kannanottojen laadinnassa. Lepakkoyhdyskuntien, lepakoiden parveilualueiden ja talvehtimispaikkojen etsintä on keskeinen osa työtä. Luonnonsuojelupiiri ja lepakkokerho jatkavat myös lepakoihin liittyvää valistusta. Turussa ja muualla Varsinais-Suomessa käynnistyneet lepakkotutkimukset ovat sitä toimintaa, jonka vakiinnuttamiseen luonnonsuojelupiirin projekti aikoinaan tähtäsi.

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri osallistuu valtakunnalliseen Matkalla maisemaan - luonnollisesti -yritysyhteistyöhankkeeseen, jossa kunnostetaan VR:n sponsoriavulla perinnemaisemia. Kohteita on Salossa ja Turussa yhteensä 2-3. Yhteistyökumppaneina ovat myös mm. maanomistajat ja museovirasto. Piiri tukee muutakin työtä perinnemaisemien ja kosteikkoluonnon sekä vesiensuojelun hyväksi. Olemme yhteistyökumppaneita maisemanhoito-, maaseudun luonnon monimuotoisuus- sekä kosteikkohankkeissa ja pyrimme levittämään toimivia hoitokäytäntöjä koko maahan. Toiminnan yhteiskunnallisen painoarvon korostamiseksi on tärkeää tähdentää hankkeiden työllistävää ja maaseudun elinvoimaisuutta ylläpitävää vaikutusta sekä perinnemaisemien merkitystä matkailulle.

Aluepäällikkö toimii liiton edustajana valtakunnallisessa maaseudun yhteistyöryhmän (MYTR) luonto- ja maisemapalveluiden teemaryhmän jatkotyössä.

Aluepäällikkö on mukana alueellisessa vedenalaisen luonnon tutkimusohjelman yhteistyöryhmässä. Luonnonsuojelupiiri seuraa arvokkaiden luontokohteiden vapaaehtoisen suojelun ja Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman jatkotyön (Metso II) eri mallien toimivuutta ja osallistuu hankkeisiin, jos niissä toteutuu piirin tavoitteiden mukaisen luonnonsuojelun etu.

Saaristomeren suojelurahaston hoitokunnassa jäsenenä toimii Markku Lappalainen.

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen kokoon kutsuma epävirallinen keskustelufoorumi metsästysasioista kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Piiri on mukana ryhmässä.

Piiri on mukana Pro-Saaristomeri -ohjelmassa osana laajaa verkostoa, joka työskentelee Saaristomeren tilan parantamiseksi. Piirillä on myös edustus Lounais-Suomen vesienhoidon yhteistyöryhmässä, useassa vesistöaluaryhmässä ja teemaryhmässä

Piiri tukee Turun ja Helsingin kaupunkien Itämerivetoimuksen tavoitteita.

Piirissä kesällä 2008 vieraslajikyselyssä harjoittelijana työskennellyt Marja Haatanen ja aluepäällikkö osallistuvat Lounais-Suomen ympäristökeskuksen jättiputken ja kurtturuusun torjuntahankkeen ohjausryhmään. Vieraslajiteemaa pidetään muutenkin esillä. Piirin toteuttaman kesän 2008 yleisökyselyyn perustuva Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hanke jättiputken ja kurtturuusun ongelmallisten esiintymien hävittämiseksi käynnistyy käytännön tasolla keväällä 2009. Maa- ja metsätalousministeriö laatii Suomen vieraslajistrategian vuoden 2009 aikana.

Piirillä on edustus Lounais-Suomen ympäristökeskuksen ohjausryhmässä.

Jarmo Markkanen toimii piirin edustajana Kiskonjoen säännöstelyn kehittämistä pohtivassa ohjausryhmässä.

Aluepäällikkö toimii luonnonsuojelupiirien edustajana Lounais-Suomen metsäneuvostossa. Piiri osallistuu myös seuraavan alueellisen metsäohjelman laatimiseen.

Piirillä on asiantuntija-edustus Maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR). Toimielin on perustettu EU:n rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoa ja alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden yhteensovittamista varten. Aluepäällikkö edustaa piiriä TE-keskuksen maatalousosaston vetämässä maatalousjaostossa.

Uhanalaisten lajien suojelua pyritään edistämään tekemällä ja tukemalla suojelualoitteita, laatimalla luontokartoituksia ja kanavoimalla kentältä tulleet vihjeet asianmukaiseksi toiminnaksi.

Sami Lyytinen edustaa luonnonsuojelupiiriä maakunnallisessa suurpetoneuvottelukunnassa ja Mikael Nordström hyljeneuvottelukunnassa.

Piiri osallistuu tarvittaessa Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden sekä kansallispuistojen ja muiden suojelukohteiden hoito- ja käyttösuunnitelmien laadintaan. Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksessa piiri pitää tärkeänä, että määräykset ja ohjeet tähtäävät ensisijaisesti luontoarvojen turvaamiseen. Piiri jatkaa lintuvesien suojeluun liittyvää vuoropuhelua ympäristöhallinnon ja metsästäjien kanssa.

Erityistä huomiota kiinnitetään ympäristöhallinnon uudistustyöhön. Aluehallinnon uudistusprosessi uhkaa hajottaa Suomen ympäristöhallinnon.

Luonnonsuojelupiirin keskeisiä tavoitteita ovat Saaristomeren rehevöitymisen ehkäisy ja ravinnepestöjen vähentäminen. Rantarakentaminen ja -kaavoitus, kalankasvatus, tarpeeton vesiliikenne ja siltahankkeet ovat erityisen seurannan kohteina. Luonnonsuojelupiirin mielestä Turun sataman ruoppausmassojen mereen läjittäminen pitää lopettaa. Ruoppauksen ympäristövaikutukset ylipäänsä ovat seurannan piirissä.

Piiri jatkaa Lokalahden ja Mietoisten laukkaneilikkaesiintymien hoitosopimuksia ympäristökeskuksen kanssa. Muiden uhanalaisten lajien hoitotarvetta selvitetään ja mahdollisista toimenpiteistä neuvotellaan ympäristökeskuksen kanssa.

Piiri tukee kansallisen kaupunkipuiston perustamista Turkuun. Piiri jatkaa myös vaikuttamistaan Ruisrock-tapahtuman ympäristöhaittojen vähentämiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Saaristomeren kansallispuiston kanssa jatketaan talkooleirien järjestämistä ketojen ja lehdesniittyjen monimuotoisuuden ylläpitämiseksi. Vuoden aikana järjestetään kolme talkooleiriä. Leirien kulujen kattamiseksi paremmin solmimme yhteistyösopimuksen Metsähallituksen kanssa. Lisäksi piiri osallistuu Paimion Askalassa järjestettäviin perinteisiin hoitotalkooleireihin.

Toimintavuonna tehostetaan kaavoituksen, erityisesti maakuntakaavoituksen ja maankäytön seurantaa yhteistoiminnassa paikallisyhdistysten kanssa. Piirihallitus myöntää hakemuksesta avustuksia myös piirin ulkopuolisille tahoille erilaisiin projekteihin sekä eri oikeusasteisiin tehtävien valitusten

kulujen korvaamiseksi.

Piiri antaa tarvittaessa lausuntoja maakuntasuunnitelmista, kaava-, energia- ja liikennesuunnitelmista, tavoiteohjelmista ja YVA-hankkeista. Piiri myös avustaa yhdistyksiä lausunto- ja valitusasioissa.